

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Høringsnotat

Forslag til endring i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere

8. desember 2025

Høringsfrist: 9. mars 2026

1. Innledning og bakgrunn

Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår i høringsnotatet endringer i lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere.

Kommunesektorens organisasjon KS har bedt departementet om en endring av sykepleierpensjonsloven slik at ulønnet permisjon der arbeidstaker mottar pleiepenger gir pensjonsopptjening i inntil tre år. Forespørselen følger av at KS og arbeidstakerorganisasjonene ved revisjon av sentral generell særavtale (SGS) 2020 avtalte at ved ulønnet permisjon hvor arbeidstaker mottar pleiepenger, betales det full premie i inntil tre år av pensjonsgrunnlaget i stillingen som medlemmet har permisjon fra, se SGS 2020 § 10-2. Tilsvarende er regulert i KLPs vedtekter for offentlig tjenstepensjon § 5-1. Disse vedtektene gjelder for ansatte i fylkeskommuner, helseforetak, kommuner og bedrifter.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår i høringsnotatet å endre sykepleierpensjonsloven § 30, slik at bestemmelsen åpner for at tariffpartene kan avtale at perioden som er skissert ovenfor kan utgjøre pensjonsgivende tjenestetid.

Departementet foreslår også en presisering i sykepleierpensjonsloven § 5 første ledd, uten at dette er ment å utgjøre en endring i gjeldende rett.

2. Gjeldende rett

Pensjonsordningen for sykepleiere er en lovfestet pensjonsordning, som gir alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Loven omfatter offentlig godkjente sykepleiere som er ansatt i privat, fylkeskommunal eller statlig virksomhet omfattet av spesialisthelsetjenesteloven og helseforetaksloven. Pensjonsordningen finansieres av innbetalinger fra medlemmene og deres arbeidsgivere.

Sykepleierpensjonsloven § 5 regulerer hva som er pensjonsgivende tjenestetid i første og fjerde ledd. Bestemmelsens andre og tredje ledd gjelder regler for beregning av pensjon. I bestemmelsens første ledd er det vist til at den tiden som det er «betalt innskott for, jfr. § 28» er pensjonsgivende tjenestetid. Videre fremgår det av fjerde ledd at ved fastsettelse av alders-, ektefelle og barnepensjon får pensjonist med midlertidig uførepensjon eller uførepensjon også regnet med tiden med uførepensjon som tjenestetid. Av fjerde ledd andre punktum fremgår det at tid hvor man er under pliktig militær- eller siviltjeneste regnes som at sykepleieren har betalt fullt innskudd for sin sivile stilling.

I Prop. 87 L (2018–2019) bemerkes det om § 5 at den tilsvarer lov 28. juli nr. 26 om Statens pensjonskasse § 19. I Statens pensjonskasseloven § 19 er pensjonsgivende tjenestetid knyttet til arbeidstakers medlemstid i Pensjonskassen.

Reglene for finansiering av Pensjonsordningen for sykepleiere fremgår av lovens kapittel 8. Ordningen er forsikringsteknisk oppbygget og er finansiert av innskudd fra sykepleierne som er medlemmer i den og tilskudd fra deres arbeidsgivere, jf. § 26. De nærmere reglene for betaling av innskudd fra sykepleierne fremgår i §§ 27–29, mens §§ 30–31 regulerer premie og tilskudd fra arbeidsgiverne. Etter § 30 første ledd betaler arbeidsgiver premie ut ifra full lønn, under pliktig militærtjeneste og under pliktig sivil tjeneste med delvis lønn. Ved andre permisjoner, betaler arbeidsgiver premie ut fra den lønnen som utbetales, jf. andre ledd.

Etter § 30 fjerde ledd har den som ønsker det, rett til frivillig innbetaling av premie ved permisjon. Av bestemmelsen fremgår det også at denne tiden vil være pensjonsgivende på visse vilkår. Av forarbeidene til bestemmelsen fremgår det at dette ble tatt inn i loven av informasjonshensyn med bakgrunn i gjeldende praksis, jf. Ot.prp. nr. 42 (1994–1995) kapittel 7.

Ved endringen av § 30 i 1995 ble det også gjort flere andre endringer i loven. Endringene skulle blant annet bidra til at loven ble mer i samsvar med vedtektene i Felles kommunal pensjonsordning i KLP og bestemmelsene i lov om Statens pensjonskasse.

3. Departementets vurdering og forslag

Departementet foreslår at det av informasjonshensyn bør tydeliggjøres i lovteksten i § 5 at det også må betales premie fra arbeidsgiver etter § 30, for at tiden skal bli pensjonsgivende. Bestemmelsens ordlyd, isolert sett, gir ikke indikasjon på at det også er nødvendig at det betales slik premie i perioden for at den skal være pensjonsgivende. Dette kommer først til syne når man leser bestemmelsen i sammenheng med § 30. Departementet mener at det i § 5 bør være vist til både § 28 og § 30. Departementet vurderer at forslaget ikke innebærer en endring i gjeldende rett.

Dagens sykepleierpensjonslov åpner ikke for at arbeidsgiver har plikt til å betale premie når den ansatte er i permisjon uten lønn. Eneste unntak er for tiden under pliktig militær- og siviltjeneste, jf. § 30 første ledd. En tariffavtale kan derfor bare utfylle lovens bestemmelser i den utstrekning loven åpner for det, all den tid Pensjonsordningen for sykepleiere er en lovfestet, og ikke en tariffestet pensjonsordning.

Det er nødvendig med en lovendring for å gjøre det mulig for tariffpartene å avtale at arbeidsgiver plikter å betale premie for pensjonsopptjening i pensjonsordningen for sykepleiere som er i ulønnet permisjon og mottar pleiepenger, i inntil tre år. Pleiepenger er en ytelse fra folketrygden, som kompenserer for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive i forbindelse med barns sykdom, se folketrygdloven § 9-10, jf. §§ 9-2 til 9-4.

Departementet støtter at det gis anledning for pensjonsopptjening av tid i slik permisjon. Det er hensiktsmessig at de som er omfattet av Pensjonsordningen for sykepleiere har mulighet til å få tilsvarende rett til pensjonsopptjening som andre som er omfattet av SGS 2020 og KLPs vedtekter for offentlig tjenstepensjon.

Departementet foreslår at forholdet reguleres i § 30 første ledd, da dette gjelder premieinnbetaling fra arbeidsgiver. Ved utformingen av ordlyden har departementet tatt utgangspunkt i formuleringen av dette i SGS 2020 § 10-2, som er:

«Ved ulønnet permisjon hvor arbeidstaker mottar pleiepenger betales likevel full premie i inntil 3 år. Opptjeningen skjer på grunnlag av pensjonsgrunnlaget i stillingen som medlemmet har permisjon fra.»

Departementet viser til endringsforslaget av § 5 og § 30.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet antar at forslaget ikke har noen administrative konsekvenser av betydning, men ber om høringsinstansenes vurdering. Når det gjelder økonomiske konsekvenser, vil

forslaget om premieinnbetaling for arbeidsgiver innebære økte kostnader for arbeidsgiver. Videre vil forslaget at om at sykepleiere som mottar pleiepenger får økt opptjening av tjenstepensjon, bidra til høyere pensjonsnivå, uten at departementet har anslått hvor stort bidraget vil være. KS har gitt et usikkert anslag om at det er mellom 350 og 500 sykepleiere i deres tariffområde som mottar pleiepenger. Vi ber om høringsinstansenes vurdering av hva de økonomiske kostnadene vil være.

5. Ikraftsettelse

Departementet foreslår at endringene trer i kraft så raskt som mulig etter at loven er endret.

6. Utkast til lov om endringer i lov om pensjonsordning for sykepleiere

I

§ 5 første ledd skal lyde:

Som pensjongivende tjenestetid ved beregning av pensjon regnes den tid som det er betalt innskott og premie for, jfr. § 28 og § 30, tillagt tjenestetid som vedkommende måtte være godskrevet fra tiden før lovens ikrafttrede etter bestemmelsene i § 40

§ 30 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

Når det er bestemt i tariffavtale, betaler arbeidsgiver premie i inntil tre år av pensjonsgrunnlaget i stillingen som medlemmet har permisjon fra ved ulønnet permisjon hvor arbeidstaker mottar pleiepenger.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.